

2017 BİRLEŞME ve DEVRALMA GÖRÜNÜM RAPORUNDAN NOTLAR

Rekabet Kurumu (Kurum) 08.01.2018 tarihinde **2017 Birleşme ve Devralma Görünüm Raporu**'nu yayımladı. Raporun kısa bir özetini içeren bu yazımızda 2016-2017 yılında işleme alınan birleşme-devralmaların istatistiksel karşılaştırmasından ve Rekabet Kurulu'nun (Kurul) geçtiğimiz yıl, birleşme-devralma ve özelleştirme işlemlerine ilişkin vermiş olduğu önemli kararlardan kısaca bahsedilecektir.

Verilere toplu olarak bakıldığında Kurum tarafından 2016 yılında incelenen **birleşme ve devralma işlem sayısı 209 iken** 2017 yılında toplam **184 birleşme ve devralma işleminin** incelenmiş olduğu görülmektedir. 2017 yılında bildirilen **özelleştirme işlemi 5**'tir. 2016 yılında ise **7** özelleştirme bildirimini değerlendirmeye alınmıştır. Buna göre 2017 yılında birleşme-devralmaların sayısında bir düşüş dikkat çekmektedir.

Tüm İşlemler içinde, 2016 yılında tüm tarafları Türkiye Cumhuriyeti yasalarına göre kurulmuş şirketlerin gerçekleştirdikleri **birleşme ve devralmaların** toplam işlem değeri **7 milyar 392 milyon TL** iken 2017 yılında tüm tarafları Türkiye Cumhuriyeti yasalarına göre kurulmuş şirketlerin gerçekleştirdikleri birleşme ve devralmaların toplam işlem değeri **5 milyar 276 milyon TL** olarak gerçekleştiği görülmektedir. Dolayısıyla işlem sayısındaki düşüş, işlemlerin değerine de yansımıştır.

2016 yılında hedef şirketin kökeni bakımından yapılan gruplamaya göre 91 işlemde Türkiye Cumhuriyeti yasalarına göre kurulduğu görülmektedir. Buna göre tüm işlemler içinde 2016 yılında (**özelleştirmeler hariç**) hedef şirketin Türkiye kökenli olduğu işlemlerde toplam işlem bedeli **29 milyar 263 milyon TL**'dir. 2017 yılında ise Türkiye Cumhuriyeti yasalarına göre kurulduğu görülen hedef şirketlerin gerçekleştirdiği 90 işlemin değeri **22 milyar 310 milyon TL**'dir.

YABANCI YATIRIMCILAR

2017 yılında yabancı yatırımcıların 47 ayrı işlemde Türk şirketlerine yatırım yaptığı görülmektedir. 2017 yılında Türkiye kökenli hedef şirketler için yapılan gruplamada ilk sırada 6 işlemle **Hollanda** ve **Japonya** kökenli yatırımcılar bulunmaktadır.

Yabancı yatırımcıların bildirim konu Türkiye içerisinde ve küresel düzeyde gerçekleştirdikleri toplam 137 işlem ekonomik faaliyet alanlarına göre işlem bedeli baz alınarak sıralandığında 2017 yılı içinde dünya genelinde yatırım yaptıkları sektörler;

- Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı,
- Sinema filmi, video ve televizyon programları yapımcılığı, ses kaydı ve müzik yayımlama faaliyetleri,
- Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı

şeklinde öne çıkmaktadır.

2017 YILI EKONOMİK FAALİYETLERE GÖRE DAĞILIM

Türkiye işlemlerinde 2017 yılında işlem sayısı bakımından en çok işlem **özelleştirmeler hariç, elektrik enerjisinin üretimi, iletimi ve dağıtımı** alanında gerçekleşmiştir. Türkiye İşlemleri arasında 2017 yılında bu alanda 11 adet birleşme ve devralma işlemi gerçekleştirilmiştir. En yüksek işlem değeri ise belirli bir mala tahsis edilmiş mağazalardaki diğer toptan ticaret alanında gerçekleşmiş olup 3 adet işlemde 5.872.583.500 TL işlem değeri elde edilmiş bu da toplam işlem değerinin yaklaşık %25'ine tekabül etmektedir. 2016 yılında ise Türkiye işlemleri arasında işlem sayısı bakımından en çok işlem özelleştirmeler hariç, elektrik enerjisinin üretimi, iletimi ve dağıtımı, en yüksek işlem değerinin ise parasal aracı kuruluşların faaliyetleri alanında gerçekleştiği görülmektedir.

Ana faaliyet alanları bakımından yapılan gruplandırmaya göre hedef şirketin veya oluşturulan ortak girişimin Türkiye kökenli olduğu işlemler bakımından en yüksek işlem hacmi gerçekleşen ilk alan **“toptan ve perakende ticarettir”**. Bu başlık altında **“akaryakıt dağıtımı”** ve **“organize perakende”** sektörlerinde gerçekleşen işlemler öne çıkmaktadır. İşlem hacmi bakımından ikinci sırada **“elektrik enerjisinin üretimi, iletimi ve dağıtımı”** gelmektedir. Bu kapsamdaki işlemler büyük ölçüde “elektrik enerjisi üretimi” ve “elektrik enerjisi dağıtımı” sektörlerinde gerçekleştirilmiştir. En yüksek işlem hacmi kaydedilen üçüncü ana faaliyet alanı ise **“imalat”** olup **“plastik ürünler”, “gıda”** ve **“otomotiv yedek parça”** üretimi 2017 yılında bu faaliyet alanı kapsamında öne çıkan sektörler olmuşlardır.

2017 YILINDAKİ ÖZELLEŞTİRMELER

2017 yılında Rekabet Kurumu'na 5 adet özelleştirme işlemi bildirilmiştir. Anılan yılda Türkiye piyasalarında yapılan özelleştirmelerin en çok **elektrik enerjisinin üretimi, iletimi ve dağıtımı** faaliyetinde gerçekleştiği görülmektedir. Söz konusu kararların ikisinde ciro eşiklerinin aşılması nedeniyle özelleştirme işleminin **izne tabi olmadığı** kararı verilmiştir (20.04.2017 tarih ve 17-13/164-72 sayılı karar ve 09.08.2017 tarih ve 17-26/391-171 sayılı karar).

2016 yılında Rekabet Kurumu tarafından izin verilen özelleştirme işlemlerinden 5'i ile 2017 yılında izin verilen 1 işleme dair devir işlemleri ise 2017 yılı içerisinde tamamlanmış olup bu işlemlerde ortaya çıkan toplam işlem bedeli **2 milyar 230 milyon TL**'dir. Özelleştirme işlemleri de dikkate alındığında, 2017 yılında hedef şirketin Türkiye kökenli olduğu işlemlerde gerçekleşen toplam işlem bedelinin (hacminin) yaklaşık **24,5 milyar TL** olduğu görülmektedir.

2017 YILINDA KOŞULLU İZİN VERİLEN BİRLEŞME ve DEVRALMALAR

2017 yılından Rekabet Kurumu'na bildirilen birleşme ve devralma işlemlerinden 2 adet işleme bildirim taraflarından alınan taahhütler çerçevesinde izin verilmiştir.

Bu işlemlerden ilki Tesco Overseas Investments Limited kontrolündeki Tesco Kipa Kitle Pazarlama Ticaret Lojistik ve Gıda San. A.Ş.'nin hisselerinin %95,495'inin Migros Ticaret A.Ş. (Migros) tarafından devralınması işlemidir. Bu işlemde Migros tarafından Kurul'a taahhüt paketi sunulmuştur. Sunulan taahhüt paketi kapsamında **belirlenen mağazaların taahhütte belirtilen koşullarda elden çıkarılmasına** ilişkindir.

Bu işlemde raportörlerin görüşleri işlemin; 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında yatay yoğunlaşmanın gerçekleştiği; bazı ilçeler bakımından hâkim durum yaratan veya mevcut hâkim durumu güçlendiren ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğurabilecek ve Anadolu Endüstri Holding A.Ş. iştiraklerinden Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayii A.Ş.'nin bira

pazarında hâkim durumunu güçlendirebilecek ve bu şekilde rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucu doğurabilecek bir işlem olduğu yönünde olmuştur. Ancak Migros tarafından sunulan taahhüt paketi söz konusu endişeleri gidermekte yeterli olmuştur. Sonuç olarak Kurul taahhüt kapsamında belirlenen şartların süresi içinde hiç veya gereği gibi yerine getirilmemesi halinde, verilen iznin geçersiz sayılacağını belirterek devralma işlemine 09.02.2017 tarih ve 17-06/56-22 sayılı kararı ile **koşullu** izin vermiştir. Kurul daha sonra bu işlem kapsamında, elden çıkarılacak mağazalar arasında bulunan 20 adet mağazanın sabit değerlerinin ve mağazalara ilişkin sözleşmelerin CarrefourSA'ya devredilmesi talebine 27.09.2017 tarih 17-30/493-215 sayılı kararı ile izin vermiştir.

2017 yılında koşullu izin verilen diğer bir işlem ise FTE Group Holding GmbH'nin hisselerinin tamamının Valeo Holding GmbH tarafından devralınması işlemidir. Bu işlemde Kurul tarafından Pasif hidrolik aktüatörlere yönelik IAM pazarında debriyaj üst merkezleri (CMC), debriyaj alt merkezleri (CRC) ve hidrolik rulmanlar (CSC) alt pazarlarında tarafların toplam pazar paylarının yüksek olduğu ve işlemin ilgili pazarda hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi sonucu doğurabileceği ve Kurum'a sunulan İlk Tadil Anlaşması uyarınca AB Komisyonu'na sunulan taahhütlerin gerçekleştirilmesi, bu çerçevede Valeo S.A.'nın Gemlik tesisini de içeren pasif hidrolik aktüatörler iş kolunun tamamını devretmesi durumunda, işlemin sonucunda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir hâkim durum yaratmayacağına veya mevcut bir hâkim durumun güçlenmeyeceğine ve böylece rekabeti önemli ölçüde azaltmayacağına sonucuna varmıştır. Bu nedenle, Kurul, **İlk Tadil Anlaşması uyarınca AB Komisyonu'na sunulan taahhütlerin gerçekleştirilmesi, bu çerçevede Valeo S.A.'nın Gemlik tesisini de içeren pasif hidrolik aktüatörler iş kolunun tamamını devredilmesi koşulu** ile bildirim konu işleme 26.10.2017 tarih ve 17-35/560-244 sayılı kararı ile izin vermiştir.

2017 YILINDA NİHAİ İNCELEMeye ALINAN BİRLEŞME ve DEVRALMALAR

2017 yılında bildirilen birleşme ve devralma işlemleri, 4054 sayılı Kanun'un 10. Maddesinin birinci fıkrası hükmüne paralel olarak son bildirim tarihinden ortalama 15 gün sonra nihai karara bağlanmıştır. Buna karşılık, bildirilen birleşme ve devralma işlemlerinden 4'ü Kurul tarafından nihai incelemeye alınmıştır. Bu işlemlerin **“ro-ro taşımacılığı hizmetleri”, “tarım”, “optik” ve “liman hizmetleri”** sektörlerinden olduğu görülmektedir. Bu işlemlerden 1 tanesi sonuçlanmış diğer 3'ü ise henüz sonuçlanmamıştır. Kararlar sırasıyla şu şekildedir;

Rekabet Kurul'u 19.04.2017 tarihinde internet sitesinde, Ulusoy Deniz Taşımacılığı A.Ş., Ulusoy Gemi İşletmeleri A.Ş., Ulusoy Ro-Ro İşletmeleri A.Ş., Ulusoy Ro-Ro Yatırımları A.Ş., Ulusoy Gemi Acenteliği A.Ş., Ulusoy Lojistik Taşımacılık ve Konteyner Hizmetleri A.Ş. ve Ulusoy Çeşme Liman İşletmesi A.Ş. hisselerinin tamamının UN Ro-Ro İşletmeleri A.Ş. tarafından devralınmasına ilişkin başvuruyu, 23.03.2017 tarih ve 17-11/133-M sayılı kararı ile nihai incelemeye alındığını duyurmuştur.

Nihai inceleme sonucunda Kurul 09.11.2017 tarih ve 17-36/595-259 sayılı kararı ile bildirim konusu işlemin gemi acenteliği hizmetleri pazarında hâkim durum yaratılması veya güçlendirilmesine neden olmayacağı sonucuna varılmakla birlikte, söz konusu işlemin UN Ro-Ro İşletmeleri A.Ş.'nin Türkiye-Avrupa arasındaki Ro-Ro taşımacılığı (İstanbul, İzmir ve Mersin kalkışlı Ro-Ro hatlarını içerecek şekilde) pazarındaki hâkim durumunu güçlendireceği ve bu şekilde rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracağı ve işlemin Ro-Ro gemilerine yönelik liman işletmeciliği pazarında UN Ro-Ro İşletmeleri A.Ş.'nin hâkim duruma gelmesine ve böylece piyasadaki rekabetin önemli ölçüde azaltılmasına yol açacak bir işlem olduğu sonucuna varmış ve devralma işlemine izin vermemiştir.

Rekabet Kurumu'nun 13.6.2017 tarihinde duyurusunu yaptığı başka bir devralma işlemi, ABD'li tohum ve tarım ilaçları üreticisi Monsanto Company'nin, tek kontrolünün Alman ilaç ve kimya devi Bayer Aktiengesellschaft tarafından devralınmasına ilişkin başvurunun Kurul'un 15.05.2017 tarih ve 17-16/226-M sayılı kararı ile nihai incelemeye alındığıdır. Kurul kararında herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir. Ancak tarafların faaliyet alanları göz önüne alındığında muhtemel devralma işleminin özellikle tohum ve tarım ürünleri pazarına etkisi nedeniyle nihai incelemeye alındığı tahmin edilmektedir. Nihai inceleme henüz sonuçlanmamıştır.

Optik sektöründeki birleşme işlemi ise İtalyan menşeli Luxottica Group S.p.A. ile Fransız optik devi Essilor International S.A'nın işlemidir.

Kurul tarafından 2017 yılında nihai incelemeye alınan son işlemse Ambarlı Limanı'nda faaliyet gösteren Mardaş Marmara Deniz İşletmeciliği A.Ş.'nin, denizcilik alanında çeşitli faaliyetler gösteren Arkas Holding tarafından kontrol edilen Limar Liman ve Gemi İşletmeleri A.Ş. tarafından devralınmasına ilişkin başvurudur. Kurul'un 01.06.2017 tarih ve 17-18/271-M sayılı kararı ile incelemeye alınan işlemde Kurul tarafından henüz bir karar verilmemiştir. Her ne kadar raporda yer verilmemiş olsa da bahsedilen işlemlerin yanı sıra İdari yargının iptal kararı üzerine **ikinci kez nihai incelemeye alınan** Dosu Maya Mayacılık A.Ş.'nin tam kontrolünün Lesaffre et Compagnie tarafından devralınması işlemine de değinilmesi uygun olacaktır. Bilindiği üzere söz konusu işlem daha önce Kurul tarafından nihai incelemeye alınmış ve Kurul'un 15.12.2014 tarih ve 14-52/903-411 sayılı kararı ile taahhütler çerçevesinde koşullu izin verilmiştir. Nihai karara itiraz edilmiş ve bu itiraz üzerine Ankara 8. İdare Mahkemesi epey ayrıntılı denilebilecek olan karar vermiştir. İdare Mahkemesi, vermiş olduğu kararda devralma işlemi neticesinde ortaya çıkacak olan pazar yapısından kaynaklanacak olan rekabet risklerinin verilen taahhütlerle önlenemeyeceği anlamına gelen bir gerekçe sunarak, 19.1.2017 tarih ve E.2015/2488, K.2017/172 sayılı kararı ile Kurul'un kararını iptal etmiştir. İptal kararının gerekçesinde belirtilen rekabetçi endişelerin giderilmesine yönelik olarak da Kurul söz konusu devralma işlemi 24.05.2017 tarih ve 17-17/252-M sayılı kararı ile yeniden nihai incelemeye almıştır. Kurul tarafından nihai inceleme henüz karara bağlanmamıştır.

Sonuç olarak 2017 yılında 2016 yılına göre daha az birleşme devralma işlemi gerçekleştirilmiştir. Ancak 2017 yılında nihai incelemeye alınan işlem sayısı 4 olup bu sayı oldukça dikkat çekicidir. 2017 yılında birleşme devralmalarının işlem değeri bakımından da 2016'ya göre düşüş göstermiştir. 2016 yılında 29 milyar 263 milyon TL işlem değeri gerçekleşirken, 2017 yılında 22 milyar 310 milyon TL'dir.

Ari Avukatlık Bürosu

Ari Avukatlık Bürosu

Atatürk Mah. Ataşehir Bul.
42 Ada Gardenya 7/1 Blok Kat:11 No:68
34758 Ataşehir/İSTANBUL
Tel/Faks: +90 (216) 455 09 81/455 46 05
e-posta: info@ari.av.tr
Url: www.ari.av.tr